شماره ۱۱۱ ایکنجی دوره

۲شنبه ۸ بهمن ۱۳۲۴

آذربایجان

قیمتی ۱ ریال

آبونه	ایلیک	۳۵۰	ریال
۶	آیلیق	۱۲۰	«
۳	«	۶۰	«

مسئول مدیر: احمد موسوی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ناشر افکاریدر

فرقه ایله دولتین رابطه‌سی

مرکزی کمیته‌نین دونن‌کی اجلاسی صبح ساعت ۹ر۱۵ ده آقای پیشه‌وری طرفیندن افتتاح اولوندی و **فرقه ایله دولت آراسندا اولان رابطه حقنده** آقای دکتر جاوید داخله وزیری آشاغیدا خلاصه‌سینی ویردیگیمز نطقی ایراد ایتدیلر.

محل‌لرده فرقه‌نین دولت اداره‌لری رهبرلیگی حقنده کنگره‌نین عمومی جلسه‌ده اصلا مورد بحث اولمامیشدی. چونکه او زمان فرقه ایله دولتین هیچ بیر رابطه‌سی یوخ ایدی، و اونون باره‌سینده بحث ایتمکه ده احتیاج یوخ ایدی.

بو گون که فرقه بو مسئله‌نی بیزیم قاباغمزدا قویموشدر ۳۰، ۳۵ گون ایچینده که حکومت بیزیم الیمزده‌در، گوروروک که محل‌لرده فرقه ایله حکومتین رابطه‌سی مرکزده اولدوغو کیمی دوشونولور. اگرچه فرقه‌میزین صدری آقای پیشه‌وری بو خصوصدا عمومی صورتده دانیشدیلار، بونونله بله، مسئله او قدر اهمیتلی‌در که بو بارده صحبت ایتمک وقتی تلف ایتمک دگیلدر.

فرقه‌نین دولتی رهبرلیک ایله‌مه‌سی بویوک و مهم بیر مسئله‌در. تمام دنیادا او مملکتلرده که فرقه دولتلری رهبرلیک ایدیر، ایشلر دوز گون گیدیر، کابینه‌لر نسبه ثابت‌درلار و مملکت ترقی ایلیر. اونون عکسینه اولاراق بیزیم تهران حکومتی کیمی کابینه‌لر ۴۰، ۵۰ گوندن آرتیق دوام ایتمیر و کابینه‌لرین گلیب گیتمه‌سی خصوصی و شخصی منفعتلر، اوغورلوقلار اوزه‌رینده دولانیر.

بیز بونی دیمه‌لی‌ییک که آذربایجان خلقی چوق خوشبختدر که بیز فرقه رهبرلیگی ایله حکومت تشکیل ویریب و بو مدتده گوروولموش ایشلر نشان ویریر که بو حکومت ترقی ایتمکده‌در.

ایندی باشقا یرلرده فرقه‌لر چوخدور. اما باشقا یرلرده فرقه‌لرین باشقا شرایطی وار. فقط بیزیم فرقه خلقین بوتون طبقه‌لرینین شرکتی ایله تشکیل ایدیلمیشدر. چونکه آذربایجان احتیاجلاری، گوردوگوموز فشارلار، تهران حکومتینین تجاوزلاری، فرقه باشچی‌لارینی یاخشی دوشوندوردی که فرقه‌میز گرک بوتون خلق فرقه‌سی اولسون ملی احتیاجلاریمیزی تامین ایتسین، و آذربایجان ملتینه نجات ویرمک ایچون بیر حکومت قورسون.

اودور که بیزیم کئچن جلسه عمومیمز حکومت تاسیسیندن قاباق ایدی و ایندیکی وضعیت ایله فرق چوخدر. کئچمیشده بیز گرک کئچن حکومتین گوردوگی ایشلری و نواقصی ذره‌بین ایله گوره ایدیک و بونودا ایدیک و شه‌ایکه تبلیغاتمزی دوز گون آپاریدیق. خوشبختلیک، بوردا ایدی که او حکومتین گوردوگی ایشلر هامیسی پیس و نقص ایدی.

اونا گوره‌ده حکومت فرقه‌نین اله کئچمکدن قاباق؛ فرقه‌نین وظیفه‌سی بو ایدی.

اما ایندی بیزیم رولوموز قاباقکی رولوموزدان کاملا دگیشیلمیشدر. ایندی حکومت بیزیم الیمزده‌در. حکومته بیز رهبرلیک ایدیریک اودور بله کنفرانسلاردا و فرقه‌نین اجلاسلاریندا گرک تمام گوردوگوموز عیبلری و نقصلرین دیه‌ک و قورخوسوز نقصانلاریمیزی آیدینلاداق. بیله اولماز ایسه اوزوموزه خیانت ایتمیشیک.

فرقه جلسه‌سینده بو کیمی سوزلر مطرح ایدیلیر و تصویب اولونارسا، ایچیکده مطرح ایله‌مک اولماز. تنقیدلر گرک فرقه جلسه‌لرینده، حوزه‌لرینده، مافوق تشکیلاتلاریندا مطرح اولونسون.

مثلا اگر بیر فرمانداردان شکایت وار ایسه محلی تشکیلاتا و سونرا بویوک درجه‌لره و مافوقلره نواقصی تذکر ویرمک لازمدر. اما کوچه‌ده بازاردا بو سوزلری دیمک خیانت اولار.

فرقه ایله دولت آراسندا رابطه نه‌جور اولمالیدر!

دیدیگیم کیمی فرقه دولتی تشکیل ویرمیشدیر اودر که گرک فرقه‌نین حکومتده شرکت ایله‌ین عضولری ایله بیر ایش گوتورسونلر که فرقه‌نین روشنه ضد اولماسین.

مرکزده، مرکزی کمیته‌ده بیر موضوع بحث ایدیلیر حلاجلیق اولور، اما فرقه اوزی ایشلرده مستقیم دخالت ایتمیر. فقط مسئول ایشچی یا وزیر که کمیته‌نین عضوی‌در، او نظری مراعات ایدیر.

خلق ایله فرقه‌نین آراسندا اولان رابطه‌یه اهمیت ویرمک لازمدر. اطرافدا و گاهدا مرکزده فرقه عضولری ایله خیال ایدیرلر که تمام ایشلری فرقه‌چیلره تاپشرماق لازمدر. اما بله دگل، بو دوز گون دگل. بیزیم یولداشلار بونی بیلمه‌لی‌درلر که بیر کاره‌گری نخست وزیر ایله‌مکه قادر اولان فرقه‌میز ایسته‌ییر که خارجی و بیطرف آداملاردا ایشلرده شرکت ایتسینلر. فرقه‌چیلر گرک بو نظری کاملا رعایت ایله‌سینلر.

محل‌لرده معین رئیسلر و بیر فرماندار واردر. نه‌اینکه بیزیم جوان حکومتیمزده و ایراندا بلکه بوتون دنیادا، فرماندارلار وزارت کشورون خیر بلکه دولتین نماینده‌سیدر، و بوتون باشقا رئیسلرین رئیسیدر. اداره رئیسلری بونی مراعات ایتمه‌لی‌درلر. اما بو او دیمک دگل که فرماندار جزئیاتدا مداخله ایتسین، بلکه اودور که اداره رئیسلری گرک شهرین آبادلیغی باشقا احتیاجلاری خصوصندا برهفته‌ده یاهر ۱۵ گونده بیر اجلاس تشکیل ویرسونلر و بو جور ایله اداری شورالار تشکیل تاپسین و مربوط ولایت، محال یا بولوک انجمنلری ایله رابطه ساخلاسینلار. بو کیمی مسئله‌لر اداری شوراده یا انجمنده طرح اولماقدان اول فرقه‌نین نظرینه یتیریلملی‌در. اما بو مسئله انجمن یا شوراده فرقه آدینا مطرح اولونمامالی‌در.

انجمنده بله‌در. اما انجمن اداره ایشلرینه بیشه‌جکدر و اوغرولوق یا نواقصی اولسا رفع ایده‌جکدر.

قاباقدا دیدیگیم کیمی فرقه یولداشلاریمیزین ماموریتی داهادا آغیردر. بیزیم وضع اولونان قانونلاری فرقه‌چیلر گرک یاخشی اوگرنسینلر. فرقه‌نین و دولتین رسمی اورگانی اولان آذربایجان روزنامه‌سین بوتون فرقه‌چیلر، آبونه اولمالی، اوخومالی و بیطرفلری باخا سالمالیدرلار.

بیز مرکزده بو چتینلیگه راست گلیریک، گمان ایدیرم اطرافدا دا بله‌دیر، اودا فرقه عضولرینی ایشه قبول ایتمکدن عبارتدر. اولا قبول ایدنده ایکی اشکال وار، بیری ایشچین آزلیغی بیرده سواد سیزلیق، فرقه عضولری ایش ایستمکدن اوتری تک تک دولت اداره‌لرینه مراجعت ایتمه‌لی بلکه فرقه تشکیلاتی یولی ایله معرفیلک اولمالیدرلار. تشکیلات معرفیلک ایتدیکدن سونرا ایشه یارامازسالار فرقه‌نی قانع ایله‌مک و او عضوی رد ایتمک لازمدر.

بیر مثل وار دیرلر: ایشله‌میه‌ن سهو ایتمز.

بیزیم حکومت جواندر، محلده اولان یولداشلار، یا ایش باشندا اولانلار، نظام ایشلرین بیلمه‌لیدرلر تشکیلات اداره ایتمه‌میشلر، اولحاظدان بعضی نواقصلر ایشده وار، مثلا بعضی موقعده اتفاق دوشور که بیر نفری توقیف ایده‌نده بیرقدالی اونون اثاثیه‌سین و پولون آلیر، رسید ویرمیر، بو ایش شبهه تولید ایدیر. والبته بو کیمی ایشلر تکرار اولونمیاجاقدر، چونکه داها زمان دگیشیلمیشدر و گله‌جکده ده بو کیمی ایشلره احتیاج یوخدور.

مصادره اولونان اثاثیه و مال‌لاردان صورتمجلس گوتورمک لازمدر. بو ۴۰ گونده بعضی یرلرده ده فرقه آداملارینین اوزلرینی آغا بیلمکدن عبارتدر. بورادا ایکی اوزدن قاباقا گلیر. اورادا اولان فرقه صدری‌نین یا مادی و یا معنوی نظری اولمالیدان در، اودور یورادان گوندرین مامورلار، بعضا چتینلیک یا مثلا یرلی فرقه تشکیلاتی طرفیندن مالیه یا بانکا تعیین ایدیلمیش مامورلار اونون سوزونه چتین باخیرلار ولی بو آداملار دولت و فرقه‌نین نظری ایله گوندریلیر، اونا گوره‌ده گرک اونا حرمت ایتمک و کومک ایتمک و اگر نواقص وار ایسه تشکیلات یولی ایله رفع ایتمک.

بیر موضوع دا که تشکیلاتی نظردن، لازمدر حوزه‌لرین بعضی یرلرده تشکیل طرزی دگیشیلمه‌لیدر بیر عده حوزه‌لر اداره‌لرین و وزارتخانه‌لرین یانیندا تشکیل اولونمالیدر.

مالیه‌ده یا داخله وزارتینده چونکه اداره‌لرده اولان فرقه عضوی و فرقه حوزه‌سی نقصی چوخ یاخیندان گورورلر، و نقصلری تیز تذکر ویریر. او دور که قاباقلار بونا احتیاج یوخ ایدی اما ایندی هر اداره یا وزارتخانه‌نین بیر حوزه‌سی یا کیچیک شهرلرده تمام اداره‌لرین بیر حوزه‌سی اولمالیدر.

یولداشلار بونی بیلمه‌لیدرلر که فرقه تشکیلاتلاریندا، حوزه‌ده، بیر پیشخدمت ایله بیر وزیر و بیر فرماندارین فرقی یوخدور، اما اینیکده، واداره ایشلرینده، رئیس مرئوسلوق و دیسیپلینی حفظ ایتمک لازمدر. دولت ایشینده دیسیپلینی گوزلمه‌لیدر. و دیدیگیم کیمی فرقه‌نین عضوی دولتین ایشچیسی‌در. هر فرقه‌عضوی گرک دولتین گوزه گیچی‌سی اولسون و هر فرقه‌نین عضوی دولتی گوزتمه‌لیدر. بورادا اولان سوزلر گرک یرلرده دیه‌یلسین اودور که من امیدوارم بیزیم حکومتیمیز و وظیفه‌لرین چوخ یاخشی ترقی ایچین یولداشلاریمیزه یتیرسین.

قهرمان قهرمانزاده

ظلمون کولگه‌سی سیلینر.

رضاشاه تخته جلوس ایله‌ین گوندن بری ایران ملتی ظلمون منگنه‌سی آلتندا ازیلمکه باشلادی. بو فشار هم کندلره و هم ده شهرلره اوزونی گوستریردی. کندده یرلری الریندن چیخمیش کندلی‌لر ایاق‌یالین، چیریق جندا یالتار ایچینده شهرلره آخین ایلیوب ایش آختاریردیلار. بو زمان اولکه‌مزی چولقالایان اقتصادی بحران آذربایجان خلقینی اولدوقجا آغیر بیر وضعیته سالیردی. شهرلرده دیلنچیلرین صایی گونی - گوندن آرتیردی. بو زمان تبریزین خیابانلاریندان داوار درنده‌لرینه قدر آغ ساققال قوجالار زمدان توتمش آغ بیرچک آنالار، ریمزا قدر، کوچه‌لرده یویولارینی چیگینلرینه قویاراق، الارینی هر کسین قارشیسینا اوزادوب «منه بیر تیکه چورک یولی ویرین» دیه یلواریردیلار. لاکن ملتین قانینی امن بوینو یوغونلار اونلارین قارشیسیندان غرور ایله گیچه‌رک اونلاری نه ملت سایردیلار نه‌ده وطنه بیر علاقه‌لری واریدی.

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

طسوجی‌نین شاه اثری

بزیم صنعتکارلاریمزین بدیعی آثاری، بلور آینالار، آخار سولار کیمی طبیعتین بوتون گوزللیکلر ینی و رنگ آمیز بعلاریتی‌ئوزلرینده منعکس ایتمیش!

اونلارین جاویدان آثارینده، اولکه‌مزین درین، ماوی گوگلری، بنفش‌آفقلری، باغلاری، اوتلاقلاری، جاری سولاری طبیعتده اولدیغی کیمی نقش ایدیلمیشدر. بوسحرلی آثار دنیا صنعت‌دفترینده، هرزمان مذهب حاشیه‌لر، رنگین تصویرلر، خیال انگیز سایه و روشن‌لریله جلوه‌لنیر.

نظامی‌دن‌بیر صفحه اوخوسالار، اوندا اولان طبیعی گوزللیکلری، لیحه و بدیعی فکرلری، جاویدان بهار رنگلرینی گوره بیلرلر. نظامی نو اثرینده آذربایجانی بوتون محسنی ایله تصویر ایتمیش و بو تصویرلرین اوزه‌رینده یالدیزلی، طلسمی پرده‌لر اورتمیشدر!

نظامی اگر شعر و آهنگ واسطه سیله درین دویغولارینی، گوزل بعلا ریتی، هجران المرلرینی افاده ایتمیش سه، قوتونکار رسام، سلطان‌محمد تبریزی، بیر نیچه رنگله و اونلارین ترجیبه نظامی‌نین شعرلرینده بلوران گوزللیگری، بهشتی‌رنگ‌آمیز لیعلاری تصویره چالیشمش!

محیط طبیعی صنعتکارین آثارینده و فکرینده مؤثردر. بو بیر طبیعی امردر. قوراق و آغاج سیز بر محیطده، توزلی و قبالی افقلرده بتشمیش اولان صنعتکارین اثرلری ده قوری وحشین، مضاده غمناک و وروجی اولور! بو تأثیر افسانه‌لرده و داستانلاردادا محسوس‌در.

یونانین بلوت‌سیز و لاجوردی گوگ‌گونون آلتندا و یوز رنگه چالان دنیز پرده‌لرینده دوغان اساطیر آلهه لری آنجاق (ونوس) قدر گوزل و (آفرودیت) کیمی ده قوتونکار اولا بیلردی. ا. مزوپوتامی‌نین (عراقین) توزلو و دونوق محیطینده ده خونخوار (بعل) دن باشقا بیر ربه‌النوع یارا نماز ایدی!

هرایین مختلف محیط لرینده ایجاد اولان افسانه‌لری بیربیره توپلا یالار، و نهایت عربلر واسطه سیله (الف لیله و لیله) آدلی بر کتاب حالنده، دنیا ادبیاتی ایچون بویوك و سونمز بیر ارمغان گتیرمیشلر. بو افسانه کتابی الدن اله گچیب و بیر چوق مترجملر طرفندن، مختلف دیللره چوریلمیش‌سه‌ده، بو ترجمه لرین هیچ‌بریسی گوزللیك وجاذبه اعتباریله (طسوجی) نین ترجمه‌سینه چاتماز لار.

عبداللطیف طسوجی تبریزی ۱۲۶۰ هجری ایلینده قاجارین اوچو نجی حکمداری (محمدشاه) زماننده مشهور افسانه کتابی یعنی (الف‌لیله و لیله) نی عربجه‌دن فارسجه‌یه ترجمه ایتمیش‌در. بو ترجمه درینلیك، و سلاست و گوزللیك اعتباریله بیر‌شاه اثر سایلیر... بوشاه اثری آنجاق طسوجی‌ئوز سحرلی قلمی‌ایله‌تصویر ایتمیش بوخصا اصلینده، الف لیله بو قدر گوزل و جاذبه‌دگل.

طسوجی، بر چوق آذری یازیچی لاری‌وشاعرلری کیمی، جبرا یابانجی بر دیلده ئوز اثرینی یازمیشسادا ینه بویوك توفیقه نائل اولموشدورا بو اثرده... مرالنین صاف و لکه‌سیز مرمرلریندن تیکیلن سرایلا ردا، بلور حوضلار کنارینده، مرسی‌ده و ساروق دا توخونمیش اولان ایپك‌مسندلر اوزرینده، عیش مجلس‌لری‌قورولور... و یاسمنجین گل بعچالارین مست ایدیجی هوا سیله بو مجلس‌لر مشحون‌در.

تبریزین صاف و اولدوزلی گیجه لری، سرین و رنگین یاز آخشاملاری طسوجی‌نین کتابندا تصویر ایدیلمیش نهایت بو اثرده آذری خلقینین نغمه لری، دویغولاری، آرزولاری، هجران المرلری موج وورار. بو اثر سونمز و اول بیلمز بیر اولدوز (اساطیر اولدوزی‌در) که آنجاق آذربایجانین مذهب و قیزیل افقلرینده پارلار.

اهر ارسباران

کندلی‌لرینن فداکارلیقی

آقای داناتی اهر ارسباران دمکرات فرقه‌سی تشکیلاتنن صدری اداره‌میزه یازدیغی بیر مکتوبدا اهرایله تبریز آراسندا یولی آچق ساخلاماق ایچون گوستردیکلری فداکارلیقلاری آشاغیداکی ترتیب ایله قید ایتمشدر:

اهر ارسباران جماعتی گوبجه بیل گدیگینی‌قیش زمانی همیشه باغلی گوروشلر. بوداغلار داقیش وقتی نه اینکه آت، مال حتی پیاده بو یولی گیتمکدن‌عجز قالاردیلار. لازمی اداره‌نین امرینه گوره دی آیینن ۲۴ نده بیرقدر ماشینلار قارلیق و باغلی اولان (گوبجه بیل) داغنی آشوب اهره گه‌لمه‌لی ایدیرلر چون داغلارین تمام گیجه‌ جگین قار اوروب باسمشدی ماشینلارین گیجمگینه مانع اولوردی بو خبر اطراف کندجی لرین قولاقلا رینا چاتان کیمی خرمالی، قراجه، قیز قاپان، ینگه، وللی، گوگ دره بیلوبردی، آلالو کندلری بیر آلیجی طرلان کیمی داغین باشنا قوناراق بنی و بوران طرفدان اولمسا سینه باقمیاراق ۵ ساعتین عرضینده داغین گیجه‌جك یوللارین تماماتن تمیزله دیلر و گیدیش، گه‌لیش دوام ایتمگه باشلادی حتی‌ماشینلار اهره و اهردن تبریزه‌یولا دوشه‌بیلدیلر.

بودور اهر ارسباران کندلرینی قارداشلق اتحاد و اتفاق و بیرلیك صمیمیتی. بولی آچاندان سونرا داغین باشنده، کندجی‌لر سوز ویرمیشلرکه بیر داها اهر ایله تبریز آراسندا اولان گوبجه بیل داغی گدیگنی قار باسماغا قویمیاجاقلار.

ظلمون کولگه‌سی سیلینر.

۱ نجی صفحه‌دن بقیه

اونلار بو یوللارینی دیك‌توتاراق «ملت گیجه تاراج اولور اولسون. نه‌ایشیم وار دوشمانلارا محتاج اولور اولسون نه‌ایشیم‌وار» دییه‌رك گیجه‌ردیلر.

شهریور حادثه‌سی ایران ملتینین گوزیندن، ظلمون توروتی سیلوب آپاردی بوفشاره قطعی برضربه‌وور ماق ایچین هامو آیاغا قالقدی. آزادلیق حرکتی گونی. گوندن آرتماغا باشلادی، بو زمان مرتجع وطن پرستلر میدانه چیقدی. ایندی اونلار دونلارینی ده‌گشمه‌گه باشلا یاراق مرایکی اوغرو. قولدور، قان ایچه‌ن آدام اولدوروملری اطرافا یعاراق ئوزلرینی وطن پرست! ملت سه‌ون! آدلاندیردیلار. آدامین قارشی سینا بویله برسوال چیقر:

عجبا ایچون بو شخصلر حکمران اولدیقلاری وقت ملت و وطن اونلا رین یادینادوشموردی؟ سیدضیا روز. نامه‌لری قارینی یرتق کاظم کیمی خائن برآدامی وطن پرست آدلاندیردیقلا ری گولونج ده‌گل‌می؟

ارتجاع وطن پرستلری آذربا یجان ملتینین قانتی سوراراق خلقین آج قالان گوندینده، قشارا دوزمن گونلرده اونلار تهراننا قاچاراق خیابانلاردا «سرخوش مست برحالداگر» رمله‌صابرین بو شعرینی

«ملت نیجه تاراج اولور اولسون نه‌ایشیم‌وار دوشمانلارا محتاج اولور اولسون نه ایشیم‌وار» دیردیلر.

آذربایجان اوزمختارلیقینی الیه آلاندان صونرا یئنی‌یئنی وطن پرستلر ملت پرستلر بالاجی پهلوان کیمی تهراندا میدانا چیقماغا باشلادیلار. آذربایجان خلقی اوز دوستی‌ایله دشمنین چوق گوزل تانیر، بودر،

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین رهبرلیگی آلتندا ملی حکومتیمز وجوده گتیره‌رك حقیقی وطن پرست و ملت سه‌ون رهبرلر تاپلدی. ملی دموکرات دولتمز اولکه نی فلاکته سوق ایده‌ن مرتجع وطن پرستلرین الیندن خلاص ایده‌رك آذربایجان ملتنی دیلنچلیکدن قورتار ماق ایچون دوغرو و دوزگون اولاراق اقتصادی تجارت مسئله‌سین اورتایا آتدیلار. دیلنچلیگین قارشیسنی آلماق ایچون‌بئی کارخانه‌لی، تازه‌ایش منبعی الده ایتدیلر. آذربایجانی بو رویه‌ن ایشسیزلیگین کابوسنی یاپیچا لادیلار.

هر اوته‌نال اوزادان دیلنچیلری شهرمزدن یعاراق چوخونا ایش‌ویردیلر ایندی شهرلرمیزده برنفرده اولسون دیلنچی یوقدر. بودموکرات فرقه‌سینین شخصیه‌ته حرمت بسله‌مه‌سیندن عمله گلمیش‌در. بزیم فرقه‌مز هر بر وطنداشی گورنه‌قدر عرض صاحب قیمت ویربر که اوز مرامنامه سینده اونا خصوصی برماده آیرمیشدی. اوماده دوبازیرکه ((ماده ۳. فرقه‌مز فرد آزادلیغی‌نین تامین ایدیلمه‌سینی اساتلیق وهموطنلیق حقوقینین مقدس اساسلاریندان سایر و اونون یولوندا مبارزه ایدیر.))

بوماده بزه آچیقدان. آچیقدان گوستریر که بوندان سونرا آذربایجان ملتی شن و خوشبخت برحیات سوره جکدر. بز آذربایجانلیلاردا فرقه مزین بتون ماده‌لرینی حیاته گیچیریلمه سی ایچون مالیمزدان، جانمزدان گیچمه‌گه حاضریق چونکه بو بزیم اولکه‌ده یاشایان هر بیر شخصین سعا دتی و خوشبختیگی ایچوندر. آذربایجانین افقلریندن آزادلیق گونشی اوجالدیقجا ظلمون کولگه‌سی اوزلرندن سیلینیر.

رضا آذری

(آذربایجان فیلسوفی شهاب‌الدین)

(سهروردی)

تاریخلرده اوچ شهاب الدین قید اولونوبدر بریسی شهاب‌الدین یاقوت ابن‌عبداله‌الرومی حموی (حماه‌سوریه شهرلریندن در) اوزی‌اسلامین‌مشهور مورخلریندن در [ارشادالالباء] معجم‌البلدان معجم‌الشعرا معجم‌الادبا اونون مشهور آثاریندن در ۶۲۶ هجریده، حلب‌ده وفات ایدوب واورا دا مدفون در.

بریسی‌ده: شهاب الدین عمران عبداله سهروردی [زنجان‌ولایتیندن] بعداددا یاشایوب صوفیه طریقینن سر سلسله سیندن‌ایدی. مشهور آثاریندان (عوارف‌المعارف) در شیخ سعدی شیرازی‌نین اونلجوق‌ارادتی وارایدی (بوستانیندا) اوندان بیله نقل‌ایده‌ر:

مرا شیخ دانای مرشد شهاب
دو اندرز فرمود برروی آب
یکی آنکه: در نفس‌خودبین مباش
دگر آنکه درجمع بد بین مباش

خلاصه ۹۳ ایل‌عمر ایدوب ۶۳۲ هجریده‌وفات ایدیب بعدادین وردیه محله سنده دفن اولونمشدر،

بریسی‌ده: شهاب الدین یحیی ابن امیرك‌سهروردی کینه‌سی ابوالفتح در مشهور شیخ اشراق (۱) و یا شیخ مقتول مراغه‌ده شیخ‌مجدالدینین یانینده تحصیل ایلیوبدر حکمت فلسفه‌ده دنیاده مشهوردربزیم‌ده منظوریمز همان شهاب‌الدین در آلتمش جلده یاقین مولفاتی واردر. اوجمله‌دن نفحات، تلونجات‌حکمت اشراق‌فلسفه‌ده،هیاکل نوریه، و (مبداء و معاد) در یاشایشی شام دا و حلب ده اولموشدر تاریخده یونان فلاسفه‌سیندن (افلاطون) فلسفه سنی قبول ایتمیشدی. ۵۸۷ هجریده ۳۸ یاشیندا ایکن حلبده‌کی‌متعصب ملالار اونی قتله یتیردیلر.

فرصت شیرازی‌نین (جام جهان نما) سندان آلنمیشدر.

(۱) اشراق فلسفه‌سی نین استادیقی افلاطونا (پلاطون) ویره‌رلر، اشراق یعنی‌پارلاداراق ایشیقلاندیرماق معناسینه در بو دسته فیلسوفلارن عقیده‌لری بونا در که انسان نفسی‌وباطنینی‌اولدیغی

مملکت خبرلری

عدلیه ده

۴ بهمن ده اکبی‌نفری سهل [illegible] ارلیقدان ماشین آلتیندا بیرین ئولدوروب بیرین یارالایان محمد حسین شیردل عباس اوغلی جنجه محکمه‌سی طرفیندن اوچ ایل حبسه محکوم اولدی.

حاجی اکبر اوغلی صالح [illegible] جرمیله محکمه جنائی طرفیندن [illegible] ایل خدمات شاقه ایله [illegible] حبسه محکوم اولدی.

بدایت پارکه‌سینده

کچن آی عرضینده بدایت پارکه سی طرفیندن ۷۷ عدد [illegible] صادر اولوب و ۸۸ عدد دوسیه [illegible] تعیین ایتمك ایچون محکمه‌یه گو نده‌ریلمیشدر.

تولکه‌میزی‌تو گرمنك — ماهر

آذربایجانین گوزللیکلری

۹

داماق!

یاسمنجین شرلی تپه‌لری اوزه‌رنده ایکی صاف بولاق سولاریله چیچك لنن بیر باغ آدیدر...

جنت لیسان قدر گوزل و ارم کیمی مرموز اولان بو حدیقه، یاسمنج باغچالارینین، طبیعتین یاره دیمیله، زمرد پرده ده نقش‌ایتدیگی بیر شاه اثر در.

دامانین آرخلاریندان جریان ایدن و بلورلاشان بولاق سولاری بیر بویوك گوله توکولور.

او گولون کنارلاریندا گووه‌رن قامیشلقلار، سولارین زمزمه سیله بنزر بیر آهنك ایله سس‌لنیب، نهار تونعلارینی جاب ایدرلر!

دامانین، مو باشلاریندا بیتن (گل پر) لر و (یارپیز) لارین تکینی و شاداب چمن‌لرینده آچان یابانی گل‌لرین لطیف رایحه‌سی انسانی مست ایدر.

بیابان ایلك آیندا، بیر گون، تك و تنها، دامانین ایپك اتکلریندن دوتوب، یاماچلارینا ساری یوکسلدیم! ایگده آغاجلاری هله گلده‌ایدیلر قیزیل گللر ایسه سولمامیشدی!..

تاخیل تارلالاری داغلاردان اسن ایلیق نسیم ایله ترپشیردیلر. یئنی سوواریلمیش و چیچکلنمیش اولان بیر بوستان کناریندا اوتوردوم.

طبیعتین سحرکار حسنه حیران ایدیم!... و بوجود گوزللیگین سرینی دوشونوردوم... ناگهان، اوزاقلاردا، نیلوفری رنگ ده گولی ویاری قار پرده‌سینده مستور قالان گوزل سهندی گوردوم! و دامانی گل‌لندیره‌ن، قوشلاری سویلدیرن و بیزیم گوزل‌اولکه‌میزی بهشت ایده‌ن یانار داغی تانیدیم!...

تذکیه و تصفیه ایتسون که گوزگو کیمی صاف اولوب تمام اشیا نین حقیقتی اونا عکس ایدوب و تمام مکوناتین اصلنی ادراك ایتسون)

ساعت و وقت

مسئله‌سی

کیچیك و ناچیز ثانیه و دقیقه‌لره که هیچ اهمیت قائل دگیلیك، ساعتلر گونلر، آیلار، ایللر و بالاخره عصرلر و عصرلر تشکیل ویریرلر. ان مهم و بویوك حادثه‌لر که بوتون دنیاو ملتلرین حیاتی‌نده‌ یا ابتدا دیرین تأثیرلر باغشلایر بیر نیچه دقیقه ایچریسینده وجوده گلیر.

حقیقیز سواد سیز اولدیغنا گوره وقتین قدرین بیلمه‌دن تۇز عزیز عمرلرین دیه‌سیز ایشلرده و صحبتلرده گچیرن غیتی ایله یهوده صرف ایدیرلر حال بو که همین دقیقه‌لرده متمدن ملتلر بویوك ایشلره انجام ویریر ولر مهم کشفیات و اختراعلارا موفق اولورلار. اونلارین گیجه و گوندوز وقتلری منظم ساعتلره بولونوب و آز وقتلریده یهوده هدر اولماز. تمدن و تکامله اوغرو گیتمك زمانی آسیالی اولدوقدا حقیقیز وقته بوندان آرتیق قیمت ویرمه‌یدیر که تمدن قافله‌سینه یتیشسون. یالنز سوادسیزلار دگل عالی تحصیل ایتمیش شخصلرده بو مرضه مبتلادرلار. مثلا چوخ وقتلرده تصادف ایدوب که همین آقالاردان رسمی اجلاسلار و کمیسیونلارا وقت ویرمقلا برابر وقتدن بیر یا ایکی ساعت تأخیرله حاضر اولوب یا خود تۇز غیبتلر یله نیچه نفر اجلاسین اعضاسیندا وقتین یاندیریرلار.

آیدیندر که رسمی اجلاس لار عمومی ایشلر بارەسینده اولدوقدا بیله احتیاط سیز لیقلار دستگاهین عادی جریانی‌نادا مانع اولور.

کچن دوره‌ده اداره مامورلاری رجوع ایلنه احتیارسیز دیردیلر: «صباح» بیله لیکده بیچاره صاحب مسئله هیچ بیر نتیجه آلمادان مدتلر اداره‌لره آیاق ورار دیلار، بیر کیچیك ایشه‌ن اوتری اون، اونبش ایل عدالتخانه‌لر، اداره‌سینده سفیل سرگردان بوینون چیکنیه‌ئوبوب وار یوخین‌لاه‌دن ویرندن سونرا مأیوس اولوب حقه‌دن ال چکیردیلر. گورونور که کچن دوره‌ده کی دولت مامورلاری وقت ایچون بر قیمت قائل اولماماغی ملته اورگتمیشلر. ایندی ایسه رسمی مقاملاردا ملتین رجوعاتینه بیر گونون ایچریسینده جواب ویریلیر.

حاضیره خاطرلایریق که آذربایجان ملی تۇز تاریخینده اولان ان پارلاق دوره لرینده‌ن مهم وقتلری کیچیرمقدا در ‌آز وقتیمیزده‌ن چوخ استفاده ایتمه‌لیك. دولت ایشچیلری ایسه بو مسئله‌یه داها اهمیت قائل اولمالیدرلار.

ع. خوئی

آذربایجاندا کند تصرفاتین وضعیتی

کند تصرفاتی اساس اعتبار ایله اوچ قسمتدن عبارت اولمالیدر. باغچیلق مالدارلیق و اکینچیلیك کند تصرفاتینن بو اوچ ساحه‌سی بیری بیریندن آیریلماز و سیقی صورتده علاقه‌داردر. بو اوچ قسمت هر بیری مدنی زراعت استحصالاتینین گلـه‌جك انکشافی ایچون اونین محکم تورمه‌سینی تشکیل ایتمه لیدر. بو اوچ قسمتدن هر هانسی کسر اولان بر کند تصرفاتی هیچ بیر وجهله انکشاف ایده‌بیلمه‌دیگی کیمی محصولدار و قازانجلی اولابیلمز. چونکه اکینچیلیگین و باغچیلیغین، یاپراق، اوت، سامان، کولش و بو کیمی محصولی و تورتو کتیبین اگر مالدارلیق اولمازسا استفاده‌سیز قالیب محو اولار. و همچنین مالدارلیغین تورتو گوبرسن توپراقلاری قوه‌لندیرمگه صرف اولونمالیدر.

بونلارین هر اوچی بیرلیکده تصرفاتدان تمامیله استفاده ایتمه‌گی مجبور ایدیر که، بو دا عین حالدا هر بیر ساحه‌نین محکملشمه‌سینه و انکشافینا امکان یارادیر. اونا گوره‌ده هر بیر کندلینین باغی، مالقاراسی و اکینی اولمالیدر.

لاکین بیزیم وطنیمز آذربایجانین کندلیلرینن چوخ آزین گورمك اولار که، بو اوچ ساحه‌نین اوچینه‌ده صاحب اولسون.

آذربایجاندا چوخ کندلر وار که اورادا سوسیزلیقدان نه اینکه باغ باغات عمله گتیریلیر حتی او کندلرین یای زمانی ایچمگه بله سویی اوزگه کندلردن گتیریرلر. مثال ایچون دیمك اولار: بوستان‌آباد‌ین ایکی آغاجلیغیندا زیرگان آدلی بیر کند وار. بو کندین قدیم زماندان قالما فقط بیر بولاغی وار که، اودا یای زمانی تمامیله قورویور. و کندلیلرده مجبور قالیب تۇزگه کنددن سو گتیریرلر. آذربایجاندا بو جور کندلر سایسیز حسابسیزدر. کندلیلر عمومیتله یوخسول اولدیقلاریندان سو چیخارتماغا قادر دگیللر. بو جور کندلرین مالکلری ایسه دائما تهرانین کافه رستورانلاریندا کیفه مشغولدرلار حله‌ بیر قسمت تهرانین ثروتلیلری وار که، تۇزلری آذربایجانی گورمه‌میش بکلری حالدا آذربایجاندا کند آلیبدیلار. فقط ایلده بیر آی خرمن وقتی مباشرلری واسطه‌سیله بیچاره آذربایجان کندلیلرینی قولدورجاسینا سویوب آپاریرلار کندلرین آبادلیغینا ایسه هیچ اهمیت ویرمیرلر. قولدارلیق جمعیتندن مین ایللر کنچدیگی حالدا ایندیکی عصرده آذربایجان کندلیلری قول کیمی، تهرانین بازارلاریندا عیانی اولاراق آلنیب‌ساتیلیر. دیلارنمایه مقصددن اوزاق‌ه‌وعمیك منکتیمیزین مالدارلیقی ایسه کندلیلرین یوخسوللیقدان سون درجه ضعیف بیر حالدا قالمشدر. کندلرده‌ده مالدارلیغین تورتو کوتیبینی آغاج اودونین یوخلیغندان، توپراقلاری قوه‌لندیرمك عوضینه یاناجاق یئرینه ایشله‌دیرلر. اکینچیلیکه گلدیکده‌ آذربایجاندا کندتصرفاتینن ان قدیم اصوللارلا آپاریلماسینا باخمایاراق کندلیلرین چوخی بوندان محرومدر. یئنه‌ که کندلرده بیر قسمت کندلیلر وار که اونلار «قره» آدلانیرلار بونلار تصرفاتی اولمایان کندلیلردر که ان آشاغی طبقه‌نی تشکیل ویریرلر. و بونلاریندا تصرفاتلارینین اولماماسی چوخ کندلرده توپراقلارین چوخی اکیلمه‌میش قالیر. عمومیتله آذربایجان کندلیلرینن چوخنین وضعیتی انسانین قلبینی آجیداجاق بیر حالدادر. آذربایجان کندلیلرینی بو قلاکتدن قورتارماق و آذربایجاندا کند تصرفاتینن تمره‌لی بیر حاله قویمالدان قوته‌ری آذربایجانین هر نقطه‌سینده فلاحت بانکلاری قویولمالیدیر.

بونونلادا یوقاریدا گوستردیگیمیز کند تصرفاتینین هر اوچ ساحه‌سینی گوجه‌ندیرمك اولار.

حمید نیکپور

نمره ۱ ـ ۱۱۷۰۸ ـ ۳ ـ ۱۱ ـ ۲٤

اعلان

بو گوندن اعتبارا سگزنجی نمره‌لی معاملات دفتری و ۹ نجی نمره‌لی ازدواج محضری آقای ملا فتحعلی فتحی تعدی سبله دوردنجی ناحیه‌ده دوه‌جی بازارچه سی کدخدابانی دربندینده تشکیل و دائر اولدی او حوزه نین اهالیسی اودفتردن استفاده ایده بیلرلر.

۲ـ۳ آذربایجان ثبت اداره سنین مدیرکلی ـ اعتماد ناطقی

نمره ۳۱۲۲۴ ۱ـ۱۱ـ۲٤

اعلان

بشمنجی ناحیه‌ده لیلاوا محله‌سنده ایکی باب دولتی ابتدائی مدرسه ایچون عمارت کرایه اولاجاقدر بو عمارتلردن لااقل ۸ باب کلاس ایچون بیوك اطاق و اثاثیه و اودون انباری و همچنین سو انباری و وسیع محوطه‌سی (حیاط) اولمالیدر. لیلاوا محله‌سنده بو کیمی بنالره مالك اولان شخصلره اعلان اولونور که ملکلارینی کرایه ویرماق ایچون معارف وزارتنه مراجعه ایتسونلر. ش۷ ۳ـ۵

معارف وزارتی

آذربایجان

آذربایجان ای اودلارین وطنی
اکلمیوب دشمانلاره اللرین
سوبر اللین جاندان آرتیق تك سنی
نه شیر یندور ملاحتلی دیللرین

آذربایجان ای اصلانلار یاتاغی
منسن یالنز مدنیت او جاغی
حر یتین ـ فضیلتین بیوداغی
آزاد یاشار رشادتلی ائللرین
نه شیر یندر ملاحتلی دیللرین

نه رنگیندر بو چیچکلی تو پراقلین
ازل گونده‌ن باغرین دلدین آلچاقین
او جا تسان آزادلیغین بایراغین
قدرتلیدر طوفانلارین ـ سللرین
نه شیرینه‌دور ملاحتلی دیللرین

مرد ایولادین خائنلری ازه جك
دشمانلاری قات قات یره سرمه جك
حق بایراقی باشین اوسته اسه جك
خوش گیجه‌جك هر آیلارین ایللرین
نه شیرینه‌دور ملاحتلی دیللرین

آندایچمیشیك ویرالوی حفظ ایده‌ك
بایك گیجه‌ن دوز گون یولی بیز گیده‌ك
شرق ائللره قهرمانلیق اوره که‌ده‌ك
آچیلاجاق باغچاندا کی گللرین
بارادا جاق مدنیت دیللرین

تبریز ـ مجید میرزاولدی

یازیچیلارین

نظر توجهنه

هامی بیلیر که خلقمزین چوخ قسمتی اوزون مدت اوز آنادیلینده اوخویوب یازماقدان محروم اولماقه گوره سوادسیزدر، بیر آز قسمتی ده آنجاق ساده اوخویوب یازماقی باجاریر، دیمك اولار که عمومیتده یوزده بش نفر تاپیلماز که اوز آنا دیلینده یازیلان بیر روزنامه‌نی باشدان آیاغ اوخویوب تمامیلن باشا دوشسون. بئله بیر حالدا بعضی مقاله و یا دیره مکتوبلاری که عبارت پردازلیقیلن یازیلیر اوخویانلارین و سوادسیزلارین قولاق آسانلارین یوزده ۹۵ ای مطلبی باشا دوشمیورلر.

چون مقاله یا بیر مکتوب یازمقدان اصل مقصود آنلامیلاری آنلاتماقدر بونا گوره لازمدر هر یازیچی اوخوجولارین سوادو آنلاماق درجه‌سینی نظره آلسین، یوخسا یازیدان ایسته‌نیلن نتیجه آلینمیاجاقدر.

ـ اگر ایندیلیکده آشاغیداکی ۴ قسمت گوزه‌تلنسه ممکن در که سوادی آز آدام‌لار و ایشیتمك یولیلن معاونت آلان سوادسیز آدملرده هامی مقاله‌لردن و مکتوبلاردان فایده آپارسینلار.

۱ ـ مطلب آنادیلی طرزیلن بیان اولسون فارسیدان ترجمه کیمی اولمامالیدر.

۲ ـ عبارتلر ممکن اولان قدر لیسا و ساده جمله لردن مرکب اولسون.

۳ ـ یازیلان قدر عرب فارسی و آیری دیللرین کلمه‌لری ایشله‌دیلمه‌سون.

۴ ـ اللیه یازیلان مکتوبلاردا کلمه‌لرین فاصله‌لری، کلمه‌نین حرفلری قدیم شکسته اصولیلن بیر بیرینه یاپیشماسی، حرفلرین نقطه‌لری اوز مرکزی اوستونده یا آلتندا اولماسی ایکی حرفین نقطه‌لری بیرلیکده یازیلماسی، حطین آیدین اوخونماسی نظرده اولسون تا که یازان اوزیده سونرا اوخویاندا چتینلیگه دوشمه‌سین.

مقصود بودر که تا خلقمیز عمومیتله سوادلانیب هه‌لیکده عبارت پردازلیقدان ال چکلسون، چونکه بیر مقاله یا مکتوبین مطلبی ساده بیان اولمیاندا اونی سوادی آز آدام‌لار و عوام و سوادسیزلاردا قولاق آسیرلار باشا دوشمه‌یرلر.

او بیری طرفدن مترجم و یازارزیت عنصرلر بیزیم پیس اولدیغدا اونی یازانین مقصودینه ضد شکلده تفسیر ایدیر و بیله لیکله عوامین فکرینی زهرله‌ییر.

م ـ ت.

آبونه چیلریمزه !

اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا اداره‌میزین دفترینه خبر قلملك.

آذربایجان مطبعه‌سی

رضا آذری

اساسی وظیفه‌مز جوان دولتمزه معاونت در

جاندان عزیز مختاریتمزی، ملی رهبرلریمزین ناموسلی و دمیر کیمی محکم اللرینه تاپشیریب امین اولدوغو موز حالدا، اونی گوز بیگمز کیمی قورویوب همیشه محافظه ایتمک ایچون ملی بر تعصبله هر ساعت بارلاق و شانلی تاریخمزی و عین زماندا بزه دوا گوریلن حقسیزلیقلاری و ایدیلن ظلملاری گرک اونوتماییق.

بز آذربایجانلیلار، استقلال و حریتمزین اوج اساس رکنی اولان مقدسات ملیه دن: (وطن، دیل، تاریخ) هر هرنه قدر درینددن آشنا اولساق او نسبتده داهی مختاریتمزه مربوطیت حس ایده‌رک قیرلماز محکم علاقه‌لر ایله باغلاریق. و بونون ایچون دائما گوز اوینده دوتملی یز که ایگرمی بدی عصرلیق تاریخه مالک بالین شرقین ان قدیم اصیل و مدنی ملتلریندنیز. و خصوصا اسلامیتین ظهوریندن بری مدنیت عالمنه و ایرانا اهمیتلی خدمتلر گوستره‌رک صاییسز حساسیز مشهور ادیبلر، شاعرلر، فیلسوفلار و تاریخی قهرمانلار هدیه ایتمشیک. بو گونکی ایران دولتینین بانی‌سی شاه‌اسماعیل‌لار شاه عباس لار و نادر شاهلار در (اجدادی آذربایجاندان صفوی‌لر زمانندا کلانتا گیتمشلر در.) و شانلی اجدادیمزین دشمن قانیله سواریلمش گسکین قیلجلاری اونون سیاسی نقشه‌سینی و سرحدلرینی، قیزیل قانیلا ترسیم و تعیین ایده‌رک و اونو بو گونکی دولتلر صیراسینا گچیرمشلردر. بو دیدیکلریمز کیمسه‌نین و هیچ بر ملتین انکار ایده‌میه‌جه‌گی گون کیمی آیدین حقیقتلردر. بو فداکار ایگیدلردان باشقا ایرانا مشروطیت و قانون اساسی تحصیل و تامین ایله‌ین گنه ده بزیم رشید ملتمز و شهید بالالاریمز اولموشلاردر اما چوق تاسفلر اولسون که بزیم ملی سنجیلریمزدن اولان صداقتمزدن قانمزین پاک لیقی واوره گمزین صافلیغندان او ارتجاع قوررودی: منحوس، چوروموش رژیمه باغلی قلان و ترپاک دومانی ایچینده ال آیاق چالان ایرانین مغرور دولتی جسارت آلاراق، مذکور بویوک تاریخی قهرمانلیقلاریمزی تماما اونوداراق استقلال بولوندا آل قانلارینا بویانان شهید و قهرمانلاریمزین گنگوزن گلنلریندن حیاسیزجاسینا اوتانمادان! دیلیمزی گمرک ال ایاغیمزا استعمار ایچون اسارت زنجیری ووروب ملی ثروتمزی و وطنمزی رحمسیز بر صورتده تاراج ایلدیلر.

آذربایجانین اینجه صنعتلر و رنگین نفیس اهیالرینی و قیمتلی یادگارلیقلارینی توپلاییوب تهرانا آپاردیلار آزادلیق اوغروندا عصرلرجه قلیج ووران اصیل خانواده‌لریمزی قولدور جاسینا سوباراق اوجاقلارینی سوندیردیلر شهرلریمزه گندلریمزه، معارفیمزه، صحیه‌مزه و سایر حیاتی و مدنی، اجتماعی و اقتصادی یاشاییشلاریمزا ایندیریلن ضربه‌لرین حدی حسابی یوخ ایدی مذکور فجایع و جنایتلرین تابلو لارینی هر آن گوز قاباغینده دوتماق مختاریتمزین محافظه‌سی نامنه ان اهمیتلی ملی وظیفه‌لریمزدن سایلار مادیات و معنویات عالمینده استقلال و حریت کمی شربت ایچون قیمتلی و شرفلی بر عالم تصور اولونا بیلمز. بر اوزینده انسان توزنی ادراک ایدوب تانیاندان بو گونه قدر فردی و یا اجتماعی استقلالی ایچون دائما چارپیشمش در مغلوب و استقلالدان محروم اولموش ملتلر مختاریتی احراز ایدوب حریته قاوشماق ایچون عصرلر بویو ملیونلارجا قوربانلارا و ضایعاتلارا قاتلاندیقلاری حالدا بعضا موقت و محدود بر زمان ایچون موفقیته نایل اولمامشلار.

حالبو که فرقه‌مز رهبرلرینین ارشادیله شانلی و جسور ملتمز یاریم عصره یاخین بر مدت ظرفنده اوچنجی ملی و عمومی قیامندا منحوس ارتجاعه غالب گله‌رک اولیننن قوتی و سلاحینی گوجی ایله تهرانین مترلزل رژیملی غاصب دولتین تیترک لیندن اوز حقلی مختاریتنی آلوب تعریفا باسدی. اما وظیفه‌مزین بونیله خاتمه یتیشدیگینی فرض ایتمک اوزوموزی آلداتمش اولوروق، مختار یتمزین صون درجه‌ده محافظه‌سی ایچون جوان دولتمز ایله ال برلیکده چالیشماق هر وطن داشین عهده‌سنه دوشن برنجی بورج و اساسلی شرطدر. حقی آلماق مشکل ایسه ده اونی السده ساخلاماق چوق بویوک فداکارلیق و شهامت ایستر.

بر جوانلرین پنجه سیندن قورتاریلمیش پاره پاره بر جسد طلمدن آلت اوست اولموش بر اولکه و ایش‌سیز، مریض جهلاق و صولغون چهره‌لی بر سورو انسان کتله‌سی آذربایجانین سلطه ارتجاعدن تخلیصینده حزن آلود تابلوسی و آجیناجاق حقیقی منظره‌سی اوایدی

او کیمی آغیر بر شرائط ده جوان دولتمز بر پشان اولکه مزین مقدراتنی اله آلدی، ایندی اونون اطرافینی هاله کیمی احاطه ایدوب گیجه گوندوز هر خصوصدا دولتمزه معاونت و امرلرینه جاندان گوگل دن اطاعت ایتمکی وجدانمز ایله ناموسمز ایله گرک اوزیمزه ملی وطنی شعار ادوبرک تاکه دموکراسی اساسلار اوزرینده قورولان دولتمز رشد سیاسی بعدم قوسوش ملی حکومتیمز دایاناراق بو یارالی پیکرین معالجه‌سلی باغا جاقدیروب دنیاده کی مدنی ملتلرین کاروانیله ترقی یولی گمکه دوام ایتملک. او حالدا یقین ایتملی یز که چوق الین گله‌جکده ابدی ویارلاق سعادتلر. نایل اولاجاغیز بیر حقیقتدر!

دکتر ا. آخوندزاده

امک قورولوشیندا صحیه پرنسیپلری.

امک قورولوشیندا اولان صحیه پرنسیپلرینین اهمیتی اولدیقجه بویوک در جامعه‌ده مستعمل اولان امک لفظی‌نین دیگر بر اصطلاح ایله زحمت آدلانماسی ملی‌در. زحمت لفظنه درست دقت ویریلدیکده بو لفظ دخی عمل معناسنده ایشلنه بیلر.

بو نقطه نظردن محیطمزده اجرا اولونان هر بر عمل حادثه‌سی معین بر فاعل طرفندن عمله گتوریلمکده اولور.

زندگانلیق عالمینده ایستر فاعلین ایسترسه هر بر فاعلین مقدراتی صحیه پرنسیپلرندن آسیلی‌در.

عمل عادتا ایکی نوع‌در: بیری فیزیکی دیگری غیر فیزیکی‌در.

فیزیکی عمل اثناسنده انسانین آیری آیری عضولری اشتراک ایدند. یگی بر حالدا غیر فیزیکی اولان عملرده اساس اعتباریله فقط انسانین مغزی فعالیت گوسترمده اولور.

هاها آچیق بر طرزده سویلملی در که عالم کائنات ده جانلی بر وجود طرفندن حصوله گتریلن مختلف شکل‌لی عمل‌لردن مثبت یاخود منفی بر نتیجه‌نین الده ایدیلمه‌سی مطلق صحیه قورولوشینه مربوط اولان مهم مسئله‌لریندن بریسی‌در.

دنیا عالملری طرفیندن بو حادثه اوزون اوزادی علمی تدقیقات نتیجه‌سینده اثبات اولونموش بر حادثه‌در.

بو سببه گوره بو خصوصده آیری آیری فاکتلار دلیل‌لر گوسترلمه‌سنه احتیاج یوقدر حسندیم.

لاکن بورادا امک مسئله‌سی حقنده بر نتیجه سوزلن سویلنمه‌سی فائده‌سیز دگل‌در.

چوق قدیم زماندان بری خلق آراسندا مشهور اولان بر مثال واردر که دیرلر:

بو حادثه‌نین بر حقیقت اولدوغنی دوغرودان دوغرویا «ایکی کوتان» آدلی حکایه گوزلجه اثبات ایتمه‌ده‌در.

زحمت سئون و زحمت کش اولان بر شخص بر سورن کوتان کیمی دائما پارلاق اولدیقدا بو حادثه‌نین عکسنه اولاراق زحمت کش اولمایان کیمسه‌لر بو گوعه‌یه آتلمش و پاسلانمش اولان کوتان مثلنده اولورلار.

بو کیمی انسانلار تنبل‌لیک حادثه‌سنه گرفتار اولاراق گیت گیده اوز زحمت قابلیتلرینی ایتیریرلر.

اونلار انسانلیق عالمینین غدار دشمنی اولان بوشلوق حاله معروض اولماق ایله برابر عین زمانده اعصاب سیستمی‌نین پوزغونلغی، عضلات و وجهاز هاضمه کیمی خسته‌لیکلره دخی دوتولورلار. گوستریلن سببلره گوره دنیا اوزرنده جانلی وجودین ترقی و تکملی ایچون امک مسئله‌سی مقتدر اولان بر عامل‌در. لاکن امک قورولوشی صحیه شرائطنه اویغون اولان بر طرزده تشکیل اولونمالی در عکس تقدیرده استحصالاته و استحصالاتدا چالشمدا اولان عمله‌لرین اوز وجودلرینه ایسته‌نیلمز صدمه‌لر یتیریلر.

بو صدمه‌لر استحصالاته حصوله گتوریلمده اولان محصولاتین آزلیقی و بو محصولاتی وجوده گتورن انسانلارین جوربه‌جور خسته‌لیکلره گرفتار اولمالاریندان عبارت‌در

مدنی و مترقی اولکه‌لرده هر ایکی طرفین ضررینه اولان بو حادثه لرین قارشوسی‌نین آلنماسی ایچون صحیه اورغانلاری طرفندن امک مؤسسه لرینه مخصوص صحیه پرنسیپلری یارادیلمیش ویارادیلمه‌دادر.

طبیعی‌در که مختلف اولان امک استحصالاتخانه‌لری‌نین آیری آیری خصوصیتلری اولدیغی کیمی اونلارین خصوصی صحیه پرنسیپلری دخی واردر.

بو پرنسیپلر فابریک زاوود فت معدنلری و بو کیمی سائر استحصالاتخانه‌لرده وجوده گتریلمیش اولان صحیه تدبیرلاری‌در.

بو اولکه‌ده یاشایان اهالیلرین اجتماعی وضعیتی امک قورولوشیندن آسیلی اولدیغی کیمی همین اولکه نین صنایعی‌نین انکشافی دخی مطلق امک شرائطنه مربوط‌در.

بو خصوصده بز اوز همسایه‌مز اولان دوستمز شمالی آذربایجاندان عبرت آلمالی‌ق. اورادا امک مسئله سنه دولت طرفندن اولدیقجه آرتیق اهمیت ویریلمیش ویریلمه‌ده‌در.

اوشانلی اولکه‌ده امک و امکچیلر (زحمتکشلر) حافظه‌جی سی اولان امک اوسیالیغی احداث اولونمشدر.

اولکه‌نی احاطه‌ده بولون امک مؤسسه لری اوزرینده خصوصی نظارت آپاریلماسی و پروفیلاکتیک ایشلرین اجرا اولنماسی ایچون امک وزارتی احتیارینده بوزلر ایله صحیه‌جی حکیملر و مهندسلر موجوددر.

حال حاضرده اولکه‌مزین صنایع انکشافینه لزومی اولدیغی کیمی خلقمزین دخی ایش یارادیلمه‌سنه بویوک احتیاجی واردر.

اولکه‌میز دخی بویی طلب ایدیر بو خصوصدا ملی دولتیمز تیزلیکله جدی اقدامات عمله گتیره‌جکدر.

انجمنلر انتخابندا

چوخ همت ودقت ایتمه‌لیک

انجمن یا خود یرلی مجلس دیدیگیمز واقع ده هر بیرین صحیح اصولدا اداره اولماسی و هر محلین اهالی‌سنین یاشایش و آسایش وسیله لری‌نین دوزگون صورتده دوزلمه سینن مستقیم ناظری و یگانه حقیقی عاملی‌در. اوندان اوتری هر بیر اهالی سینه اوزنه عاید اولان اشلرده مداخله ایتمک و محلده اولان اداره‌لره کامل صورتده نظارت ایتمک تکجه صالح و ایناندیلمیش انجمن سچگیلری نین وسیله‌سیله اولا بیلر. بو، گورمادی که تهرانین غاصب وتحمیلی هیئت حاکمه سی ایندیه‌دک خلقمزی بو مشروع و مشروطه نین ان اساس پایه‌سی سایلان قانونی حقدن محروم ایتمشدی. چونکه بو فاسد و ظالم عنصرلر بو قانونی حقی ویرمگیلن اوزلرین عدالت محکمه‌سی قارشوسندا محکوم گورورودیلر و بو سببه آذربایجان ملتینین تقاضالرنن مقابلنده توپ تفنگ موتوروزه گوله ویردیلر اما اونلار منحوس آرزولارینا یتشه بیلمدیلر و آذربا جانمیزی مشروع حقه یتیشدی و ایندی ده انجمنلر سچگیسنه باشلایر و بو سچگیده چوخ همت و دقتیله لایق و صالح شخصلری انتخاب ایتمک واسطه‌سیله آذربایجان اولکه‌سینی و ملتینی داها خوشبخت و دشمنلرینی داها دا مفتضح ایده‌جکدر.

محمد علی محجوبی
